

De økonomiske virkninger af offentligt forbrug og investeringer

Høring i Folketingets Finansudvalg
Christiansborg, 24.maj 2017

Otto Brøns-Petersen, CEPOS

CEPOS

Bør de offentlige udgifters økonomiske effekter regnes med?

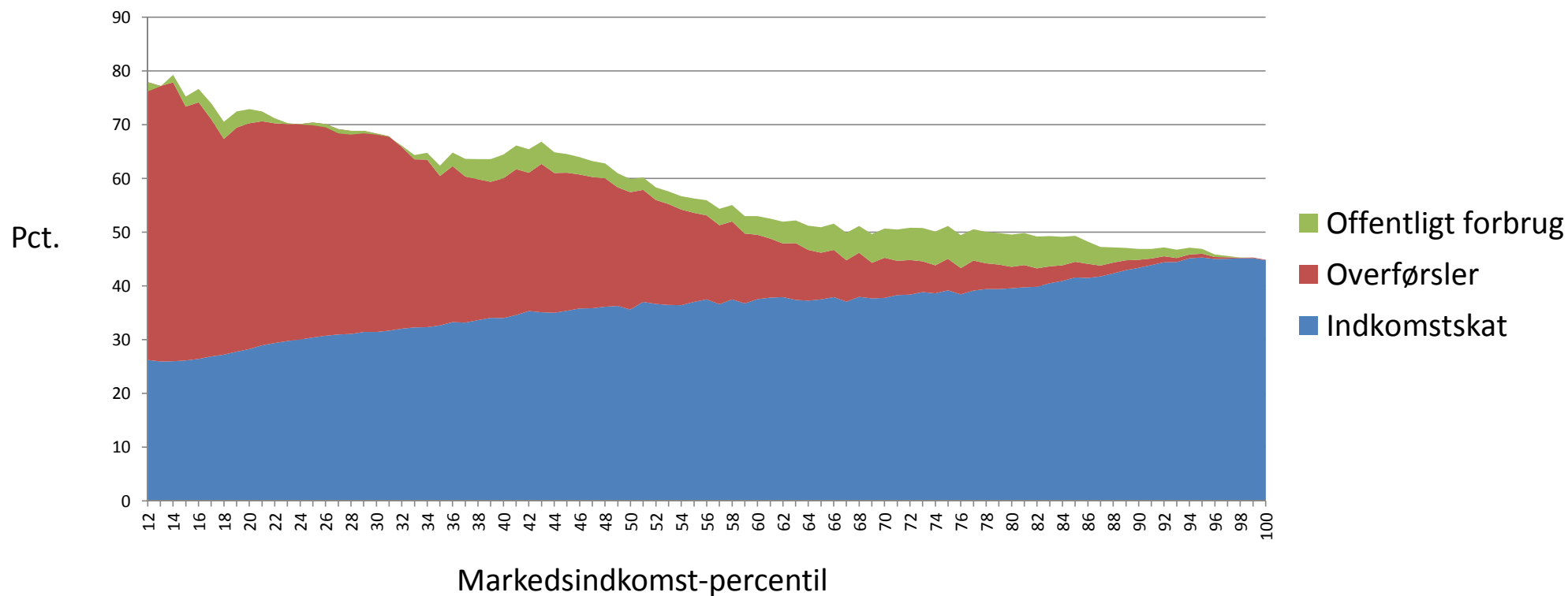
- Ja!
- Usikkerhed er ikke lig ingen effekt, medmindre *fortegnet* er usikkert
- Økonomiske effekter kan svinge meget mellem udgiftstyper
- Effektberegninger bør derfor omfatte konkrete udgiftstyper
- Allerede tradition for at regne udgifters effekter med i f.eks. skattereformer, men det kan forbedres

Hvilke effekter har offentlige udgifter?

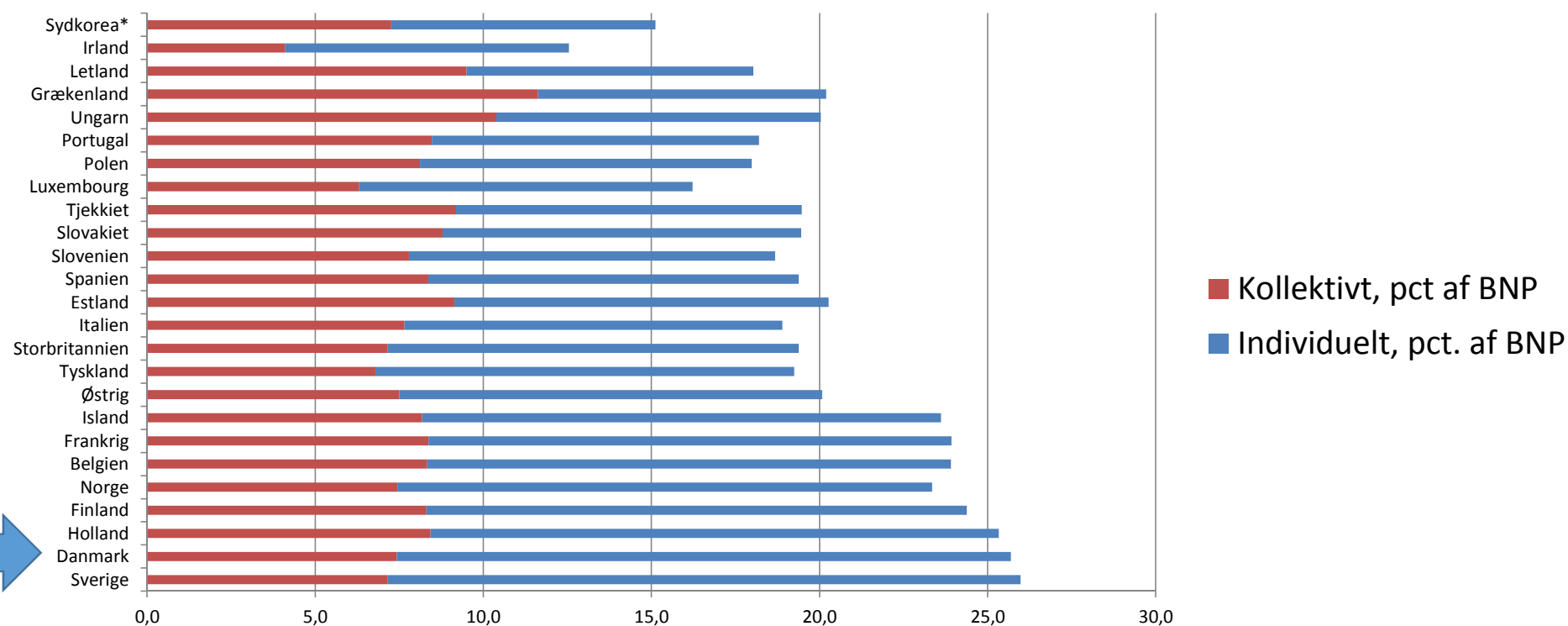
- Offentligt forbrug og investeringer allerede med i nationalregnskabet
- Men der er andre virkninger:
 - adfærdsvirkninger på arbejdsudbud og opsparing (som f.eks. indkomstskatter) – negative og positive
 - produktivitet og velfærdsgevinster – negative og positive
 - forbrugsforvridninger (som afgifter)

Progressiviteten i den offentlige omfordeling

Implicitte marginalprocenter

Langt de meste offentlige forbrug er individuelt forbrug, ikke kollektivt

Individuelt offentligt forbrug medfører forvridningstab

- 1 Forvridningstab som følge af rationering uden priser
- 1 Manglende individuel mængde- og kvalitetstilpasning
- 1 Politisk dynamik kan føre til for mange områder med offentlige ydelser, men i en for lille mængde og lavere kvalitet
- 1 Et sandsynligt forvridningstab i Danmark:
 - 1 **Totalt 3-4 pct.** af individuelt offentligt forbrug
 - 1 **Marginalt 6-16 pct.**

Højere omkostningsniveau i det offentlige

- 1 Kun 25,2 pct. af udbudsegnede offentlige opgaver konkurrenceudsættes (ifølge Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen)
- 1 Effektivitetsgevinst ved konkurrenceudsættelse 11 pct. i kommuner og regioner (Struensee 2016)

CEPOS (2016): "Mere konkurrence i det offentlige"

- 1 Betydeligt tab ved samfundsøkonomisk inoptimale infrastrukturinvesteringer (21 mia.kr. seneste 10 år ifølge Produktivitetskommissionen)

Den empiriske internationale vækstlitteratur

- 1 Generelt: Offentligt forbrug negativ eller insignifikant væksteffekt.
- 1 Positiv, men ikke robust effekt hvis korrigeret for skatter (Bassini & Scarpetta 2001)
- 1 Signifikante negative vækststeffekter i rige lande (Bergh & Henrekson 2011)
- 1 "Optimalt" niveau for offentlige udgifter: 17-25 pct. af BNP

Brøns-Petersen (2017): "Skatter og økonomisk vækst"

Indregning af afledte effekter i Centraladministrationen

- 1 **Investeringer:** Samfundsøkonomisk rentabilitet
- 1 **Overførsler:** Påvirkning af arbejdsudbud (f.eks. Skattereformen 2012)
- 1 **Offentligt forbrug:** Bør indregnes for konkrete beslutninger og udgiftstyper samt ved generelle forvridningstab og effektivitetseffekter.
- 1 Generelle makromodeller bør ikke modellere politiske beslutninger, hvis de anvendes som beslutningsredskab.